

Obec Budislav

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.
- Kontakt s cennými přírodními plochami a hodnotnou krajinou – existence zvláště chráněného území přírody – PR Maštale; existence registrovaných významných krajinných prvků.
- Dobré přírodní a civilizační podmínky pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu.
- Dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.

NEGATIVA

- Obec leží v okrajové části ORP Litomyšl, ve větší vzdálenosti od samotného centra ORP (15 km).
- Absence obvodového propojení silniční a sídelní struktury a sídelní struktury v okrajovém prostoru ORP s posílením přímých obvodových vazeb s napojením na silnici I/35, příp. D35.
- Sídelní struktura obce je rozdrobená.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Zemědělské usedlosti v obci jsou zachovalé a dokreslují charakter obce.
- Dominantou obce je kostel Boží lásky.
- Obec je obklopena obhospodařovanými poli.
- Četné skalní útvary v intravilánu obce.
- PUPFL – existence lesů zvláštního určení významných pro zachování biodiverzity.

NEGATIVA

- Obec má převážně funkci bydlení s dojížděnkou do zaměstnání a škol do Litomyšle, Poličky a Vysokého Mýta.
- Složitá morfologie terénu.
- Komplikovaná síť místních komunikací.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.
- Omezení využití území z důvodu existence dobývacího prostoru.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Obec s historií, vznikla ve 13. století, se zachovalou strukturou staveb.
- Obec má přirozené centrum v místě soustředění občanské vybavenosti.
- Podél hlavních komunikací zástavba spíše liniová, v ostatních částech obce rozvolněná podle morfologie terénu.

NEGATIVA

- Silnice II/359 průtah obcí v celé délce.
- Pomalé tempo zlepšování technického standardu bydlení – zejména výstavby kanalizace s koncovou ČOV.
- Zástavba v obci je rozvolněná podle morfologie terénu. Obec nemá historicky vzniklou náves.

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.
- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let, převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Relativně nízká míra nezaměstnanosti (cca 3 %).
- Vyvážená věková skladba obyvatelstva a relativně mladé obyvatelstvo.
- V obci působí dobrovolní hasiči.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol (2. stupeň, střední školství) – časové ztráty, náklady na cestování.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Kontakt s cennými přírodními plochami a hodnotnou krajinou (existence zvláště chráněného území přírody – PR Maštale).
- Existence registrovaných významných krajinných prvků.
- Území obce není zařazeno do OZKO.
- Na území obce se nachází několik rybníků.

NEGATIVA

- Na území obce je registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- V důsledku dopravy při silnici II/359 dochází ke zvýšené hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NO_x, těžkými kovy, PAH, polétavým prachem aj.).
- Na území obce existují staré ekologické zátěže.
- Výrobní provozy nemají vymezena a vyhlášena ochranná pásma, což může vést ke střetům v souvislosti s vymezením rozvojových ploch.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součástí CHOPAV Východočeská křída.
- Zabezpečení užívání zdrojů pitné vody soustavou OP.
- Dobývací prostor, CHLÚ, výhradní ložisko, těžba surovin – drcené kamenivo.
- Snížení emisí z plošných zdrojů znečištění v zemědělství (nižší používání hnojiv a pesticidů).
- Zadržování vody v území – rybníky.

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Snižování hladin podzemních vod v důsledku nadměrného čerpání z křídových horizontů.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.

- V části obce vysoký radonový index.
- Střet potenciální těžby výhradního ložiska Poříčí (stavební kámen) s rekreačním využíváním území a chatovou osadou.
- Bakteriální znečištění toků a eutrofizace vodních ploch.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Většina území ORP spadá do oblasti s nízkým znečištěním ovzduší.
- Zvyšující se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd.
- Kvalitně funguje systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku. Podpora svozu tříděného odpadu.

NEGATIVA

- Na území obce je registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Ke zvýšení hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, Nox, těžkými kovy, PAH, polétavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici II/359.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Významná zemědělská tradice s poměrně kvalitní zemědělskou půdou.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.
- PUPFL – existence lesů zvláštního určení významných pro zachování biodiverzity.

NEGATIVA

- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů a imisní zátěže.
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a používaných v bioplynových stanicích.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- Mateřská a základní škola (1. stupeň).
- Obecní úřad, knihovna, pošta.
- Sportoviště, dětské hřiště.
- Infocentrum.
- Obchod.
- Kulturní objekt.
- Restaurace.
- Hřbitov, Kostel Boží lásky.
- Čerpací stanice PHM.

NEGATIVA

- Chybí 2. základní školy.
- Chybí zdravotní péče v místě.
- Hlavní spojovací linie místy bez komfortní šíře veřejného prostranství.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Existující značené cyklistické trasy.
- Obec je v celém rozsahu napojena na vodovod, plynovod a elektrifikována.
- Propojení atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami.

NEGATIVA

- Relativně vysoká intenzita průjezdné dopravy po silnici II/359 zástavbou obce s negativními vlivy na životní prostředí.
- Silnice II/359 (s těžkou nákladní dopravou z lomu Budislav) s relativně vysokou intenzitou průjezdné dopravy vedeny údolnicovou obytnou zástavbou bez možnosti regulace motorové dopravy či jejího odvedení mimo obytná území – snížená bezpečnost motorového i nemotorového provozu, narušení společensko obytné funkce a životního prostředí, negativní vliv na životnost komunikace.
- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro celé území ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.
- Nízká zaměstnanost v průmyslu.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR – cenné přírodní plochy a hodnotná krajina (existence zvláště chráněného území přírody – PR Maštale). Existence významných krajinných prvků.
- Blízkost Litomyšle (centrum města MPR, zámek zapsán na seznamu UNESCO), Nových Hradů (zámek).
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.
- Propojení turisticky atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.
- Katastr obce je z velké části lesnatý.

NEGATIVA

- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.
- Vedení značných cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích II. a III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity i bezpečnosti.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.
- Sdružení dobrovolných hasičů.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod.
- Zadržování vody v území – rybníky.
- Kontakt s cennými přírodními plochami a hodnotnou krajinou (existence zvláště chráněného území přírody – PR Maštale).
- Existence registrovaných významných krajinných prvků.
- Plochy ÚSES.
- Území obce není zařazeno do OZKO.
- PUPFL – existence lesů zvláštního určení významných pro zachování biodiverzity.

NEGATIVA

- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod – rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.
- Na území obce je registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Ke zvýšené hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.). Silnice II/359 – průtah obcí v celé délce.

POTENCIÁL

- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Revitalizace drobných vodních toků, uplatňování přírodě blízkých způsobů retence vod.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.

- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství).

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako dobrý.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let.
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Velmi dobré podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.
- Zkvalitňování podmínek života v technické infrastruktuře – realizace dopravních záměrů, výstavba kanalizace s koncovou ČOV.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako průměrný se vzestupným trendem.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Mateřská a základní škola (1. stupeň).
- Obchod.
- Obecní úřad, pošta, knihovna.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Kostel Boží lásky.
- Existující značené cyklistické a turistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.
- Sdružení dobrovolných hasičů.

NEGATIVA

- V obci chybí 2. stupeň základního školství.
- Chybějící zdravotní péče v obci.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.

POTENCIÁL

- Zkvalitnění stávající silniční sítě v obytných územích – uplatňování zklidňujících opatření na průtazích – zvýšení bezpečnosti provozu a zlepšení podmínek a kvality životního prostředí v obci.
- Převedení cyklistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje turistiky, zvýšení bezpečnosti účastníků.
- Podpora spolkového života v obci.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit jako blízký průměru.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pilíř pro hospodářský rozvoj je částečně v kolizi s pilířem pro soudržnost společenství obyvatel – střet těžby výhradního ložiska Poříčí (stavební kámen) s rekreačním využíváním území. Relativně vysoká průjezdná doprava po silnici II/359 zástavbou obce (těžká nákladní doprava z lomu).

Další posílení hospodářského pilíře lze spatřovat v rozvoji cestovního ruchu a turistiky.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Pilíř pro příznivé životní prostředí je nutné posilovat a rozvíjet. Nejen z tohoto důvodu je vhodné zachování stávajícího venkovského charakteru obce pro celkový dojem z daného místa. Vzhledem k výše uvedenému je vhodné zlepšovat biodiverzitu krajiny a její ekologickou stabilitu. Zkvalitňovat přírodní prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale také funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, remízy, ...). Při obnově v lesích zařazovat dřeviny přirozené druhové skladby. Vymezení a vyhlášení ochranných pásem provozů.
- V rámci hospodářského rozvoje obce vymezit nové plochy k bydlení (tyto vymezit s jasně danými parametry výstavby pro zachování rázu obce), podpora rozvoje cestovního ruchu.
- Posilování pilíře soudržnosti společenství obyvatel podporou spolkového života v obci. Jistým omezením je vyjíždka obyvatel za prací i občanskou vybaveností mimo obec.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Dořešení problematiky odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám (CHOPAV Vysokomytská synklinála).
- Dořešení střetu těžby výhradního ložiska Poříčí (stavební kámen) s rekreačním využíváním území.
- Rekultivace krajinných ploch zasažených těžbou.
- Vysoká intenzita průjezdné dopravy po silnici II/359 zástavbou obce (těžká nákladní doprava z lomu).

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Riziko střetu cyklistů s motorovými vozidly – nedostatečná segregace cyklistické dopravy od motorového provozu.
- Vysoká zátěž nákladní automobilovou dopravou průjezdem obce a špatný stavebně technický stav komunikace.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Rozvíjet předpoklady obce dané návazností na krajinnou a rekreační oblast Toulcovy a Městské Maštale.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Podpora přírodě blízkých druhů zemědělství – ekologické zemědělství, agroturistika.